

Frideczky Katalin

A HAKNI

Először azt hitte, téves kapcsolás, amikor az ismeretlen színész felhívta telefonon. Janka nem is értette, hogyan esett rá a választás. Általában csak akkor keresték meg, amikor már mindenkit végigtelefonáltak, és senki nem ért rá. Muzsikálni kéne egy versmondó esten, valahol egy határszéli városkában. A verseket majd a lakásomon adom át, gyere el érte, mondta a színész, és a volt partnernőjére hivatkozott, akitől a telefonszámot kapta. Lola? Ki gondolta volna, hogy Lolából hakni-kuli lesz egy nevesincs színész oldalán? Sokkal többet érdemel ő annál! Lola volt a legígéretesebb tehetség közöttük. Szólistakarrier előtt állt. Aztán eltűnt a süllyesztőben, senki nem tudta, mi lett vele. Állítólag elkapta az éjszakai élet, kézről kézreadták, a pletyka szerint legtöbbször feketék. Lola mint éjjeli pillangó, bártündér... el sem hiszem! Az ő külsejével! Lola nem volt szép nő. Egyedüli ékessége a derekig érő dús, gesztenyeszín haja, amit kibontva hordott, hogy még jobban érvényesüljön. Bánatos tehénszemei voltak, és az alakja is némileg emlékeztetett a tehénére. Többnyire hosszú, bő ruhákban járt, hogy palástolja egybeszabott derekát, vastag csípőjét. A fogai viszont szépek voltak. Mikor mosolygott, a szája sarka felnyílt, mint a tátogó madárfiókáknak. A gimnáziumban inkább látszott zárdaszűznek, mint majdani buja nősténynek. Kivirágzott volna, mint a lótosz, az éjszaka virága? Vajon miért szállt ki a hakniból? És hogyhogy éppen őrá gondolt? Ki ez a színész? A kérdésekre csak később kapott választ. Még többet is megtudott, mint szeretett volna. Magas, ötven év körüli, ősz hajú férfi nyitott ajtót. Zsoli vagyok, gyere be! Janka első pillantásra felmérte, hogy egy hajdani playboy felpuhult mutációjával áll szemben. Egy kivénhedt bonviván, aki azt hiszi magáról, hogy még mindig ellenállhatatlan. A bemutatkozás után a férfi végigvezette Jankát a hatalmas lakáson, alig leplezett büszkeséggel mutogatva a berendezést, a dísz tárgyakat, a festményeket, régiségeket. Valósággal hengegett. Vendégén azonnal megérezte a szegényszagot. El akarta kápráztatni. Íme, a haknik hozadéka! Ha velem társulsz, neked is lesz, sugallta minden gesztusa. Ha beválsz, megtartalak. Janka örült a felkínálkozó lehetőségnek. Mindig pénzszerűben volt. Ha sikerül az együttműködésük, tartós kiegészítő jövedelemre számíthat. A tanári fizetése épp csak az

éhenhaláshoz elég. A férfi kitárta az elegáns bársekreényt. Válassz, mit iszol? Janka letelepedett egy süppedő kanapéra, és rágyújtott. Mi lesz a dolgom? Zongoráznod kell a számaim között, lehetőleg a vers hangulatában! Bartókot játsszál! De mit? Milyet? A színész elővette a verseket és belefogott egybe. Közismert vers volt, amit minden alapfokú műveltséggel rendelkező ember kívülről fúj. Csakhogy a színész nem azért volt nevesincs, hogy úgy adja elő, mint akárki más. Ő szinte elcsárdásozta azt a verset. Ritmizálva skandálta, néha még dobantott is hozzá. A verset, melyet általában álmodozva szoktak előadni, ő patogó és dacos ritmusban topogta el, új értelmezést adva neki. A költő forog a sírjában! Nem számít, a hakniban pénz van. Megegyeztek. Janka is feloldódott a felhajtott italok s a sajátos előadásmód hatása alatt. Már neki is támadtak ötletei és elgondolta, milyen darabokat társít a színész produkciójához. Eladta magát. El az igényeit, el a színvonalat, a minőséget. Behódolt a dilettantizmusnak. Elvégre a színész hozza a haknit, a hakni meg a pénzt. Mint kiderült, Zsoli felesége programszervező, és országszerte igen jól kiépített kapcsolatai vannak. Tudja, hová kell pályázni, tudja, hol, mire van igény, hol mit lehet eladni. A férfi váratlanul kijelentette, hogy ő általában le szokott feküdni a partnereivel. A feleségét ez nem zavarja, ő is bárkivel párosodik, ha a helyzet úgy hozza. Egyébként gyakoriak náluk az orgiák, ahol *mindenki mindenkivel*. Jankát ez az információ nem hökkentette meg, nem hozta ki a sodrából, de nem is hozta lázba. Mit szólsz hozzá? Nem akarod kipróbálni? Nem. Janka nem akarta kipróbálni, de nem is pattant fel azonnal a kanapéról, hogy na, most aztán én innen megyek! Mosolygott az egészen, gyerekes hőzöngés, nem több. Biztos, csak tesztel. Mi van Lolával? – vetette közbe.

Lola megbetegedett, a feketétől elkapott valami egzotikus betegséget, hosszú időbe telik, mire felépül, ha egyáltalán. A haknik viszont nem állhatnak le. Lola őt, Jankát ajánlotta, mert egyrészt tudja róla, hogy bevállalós, másrészt szüksége van a pénzre. Igen, arra szüksége van. A férje iszik, a gyerek beteges, az albrélet drága.

A próbák várakozáson felül jól mentek. Sikerült minden vers mellé megfelelő hangulatú zenét találni. Janka eltökélte, hogy a színész akár-hogy ripacskodik is, ő nem hagyja magát eltéríteni a színvonalától. Bartókot fog játszani, és úgy, ahogy Bartókot kell!

Zsoli, a szereplés közeledtével megkérdezte Jankától, hogy hány szobát foglaljon a szállodában, egyet, vagy kettőt. Janka a férjes asszonyok önérzetével azonnal rávágta, hogy kettőt. *Mégis, mit képzelsz te*

rólam? A színész már említette korábban, hogy Lolával egy szobában aludtak, ha vidéken hahniztak. Ez teljesen magától értetődő volt mindkettőjük számára. Hakni – és hálótársak egy éjszakára. *Csakhogy én nem vagyok Lola!* Janka most először élvezte, hogy házas, és ez a státusz *ab ovo* tisztességet követel és vár el a környezetétől. Ő férjes asszony, tehát a kérdést nem is illik fölteni. Házas mivolta eleve megadja a választ. Nem is Janka tisztessége, hanem a *férjezett asszony*.

A próbák alkalmával a férjezett asszony másik típusa, Zsoli felesége is felbukkant néha. Olyan volt, amilyennek Janka elképzelte: agyonsminkelt, feltöltött ajkú, szilikonmellű ribanc. A bemutatkozáson túl nem méltatták egymást figyelemre. Janka nem az a fajta nő, akire féltékeny az ember.

A hakni a téli szünetre esett. A két ünnep között érkeztek meg a kihalt, határszéli városkába, mely vastag hóval és jeges széllel várta őket. Janka még sosem járt itt, szívesen megnézte volna a városka nevezetességeit, de a hideg bekergette őket a szállodába. Az étterem tátongott az ürességtől. Vidéken nem járnak az emberek étterembe. Főznek otthon, ahogy illik. A *Neves fővárosi művészek*, ahogy a plakáton hirdetve látták magukat, beültek a néptelen, szocreál stílusú, szilveszterre feldíszített hodályba, és két konyak mellett próbáltak fölmelegedni. Ezalatt valaki elszaladt a kultúrosért.

A kultúros fiatal fiú volt, talán még egyetemista, vagy frissen végzett népművelő. Alacsony, kissé puhány fiatalember. Talán a haja az egyetlen figyelemre méltó rajta. Gogol-frizura. Homlokáról kétoldalt omlott a fülére, és ettől a félhosszú hajkucsmától a termete még alacsonyabbnak tűnt. Megbeszélték az est részleteit, aztán ki-ki fölvonult a szobájába.

Zsoli és Janka egymás melletti szobát kapott. A fellépésig nem is találkoztak már. Fél órával kezdés előtt Janka lement a terembe, hogy kipróbálja a zongorát. A körülményekhez képest egészen tisztességes hangszer volt. A zongora első hangjaira szállingózni kezdtek a vendégek. Egyesek odasereglettek a zongora köré, és mindenféle számot rendeltek, amiket Janka nem is ismert. Az emberek csalódottan hagyták ott, és halk terepere mellett várták, hogy elkezdődjön a műsor. Ha tudták volna, hogy nemhogy magyar nótát vagy mulató rockot nem kapnak, hanem egyenesen Bartókot próbálnak lenyomni a torkukon, máris elhagyták volna a termet. De Janka ravasz volt, és a kezdésig népszerű Chopin- és Liszt-darabokkal csalogatta be a közönséget. Végül is szép siker volt. A közönség értékelte a színész délceg előadásmódját

és a dallamos, ritmikus, népi jellegű zenét, amiről csak később tudták meg meglepetve, hogy Bartók volt.

A kultúros teljesen föllelkesült, és vacsora közben megvallotta, hogy maga is versmondó, már több megyei, sőt országos versenyt is nyert. Jankát leginkább a gázi érdekeltte volna, de erről nem esett szó. A két férfi a többedik pohár után már a kultúra felkent papját látta a másikban. Egymás szavába vágva verseket citáltak, dalra fakadtak és sokáig együtt maradtak borozgatva, pálinkázva. Janka nem bírta a tempót, és egy idő után elköszönt tőlük. Érezte, hogy azt a pohárka pálinkát már nem kellett volna felhajtania. A hinta kezdett meglódulni a fejében, ami nem sok jót ígért. Fölment a szobájába, magára zárta az ajtót és lefeküdt. Az éj közepén halk, de kitartó kopogtatásra ébredt. Ki az? *Én.* Nem a színész hangja. A kultúrosé. Janka a részegség első hullámát álomban vészeltte át, de most, hogy föleszmélt, határozottan émelyegni kezdett. Berohant a fürdőszobába, és görcsösen öklendezni kezdett. A fiú továbbra is kopogott. Rosszul vagy? Engedj be!

Janka egy idő után megkönnyebbült, de a torkában továbbra is ott érezte a hányás után fennmaradó, maró ízt. Köpködött és köpködött. Az ajtón kopogtak és kopogtak. Halkan, finoman, de kitartóan. Janka végül elfordította a kulcsot. Mit akarsz? Csak engedj be, nem bántalak, hallottam, hogy rosszul vagy, segíteni akarok. Janka még mindig kába volt, és visszadőlt az ágyra. A fiú lassan levette a ruháit és melléje kuporodott. Janka hátához simult és vele együtt fölvette az embriópózt. Janka éppen csak annyira volt részeg, hogy mindennek tudatában legyen, de ne érdekelje. Egy férfi melengeti és simogatja. Nem a férje, nem is a színész, aki a pénzt hozza, hanem egy kultúros, aki szavalóversenyeket nyer. Mire Janka felébredt, a fiú már nem volt a szobában. Csak a gyúrt lepedő és a savanyú verejtékszag emlékeztetett az elmúlt éjszakára. Janka kitérte az ablakokat, hagyta, hogy megcsapja a jeges levegő, *seperd ki ezt a szennyet*, majd bement a fürdőszobába és megereztette a forró zuhanyt. Foszlányokban jutott el hozzá az éjszaka minden szégyenteljes mozzanata. Órákig csutakolta magát. Le akarta mosni magáról a fiú érintését, az izzadságát, a buta lihegését, a nyomakodó, szörstelen, puhány testet, a suttogását, *egész idő alatt a hátadat figyeltem, gyönyörű a hátad*. Janka undorodott magától. A színész valószínűleg mindent hallott a falon keresztül. Olyan ócska és szálnalmas ez az egész! Végül is mi történt? Csupa hányás, nyálas csigáságok, ostoba nyüglődés és hiábavalóság. Janka nem emlékezett, szeretkeztek-e egyáltalán. Jobb lett volna, ha igen. Ha kielégültek volna. Akkor lerázná

magáról az egészet, mint kutya a vizet, és ártatlanul nézhetne a férje szemébe. De így, hogy valójában semmi sem történt! Sok hűhó semmiért, csak a szégyen.

A reggelinél a színész megsemmisítő tekintete fogadta. Nem szóltak egymáshoz. A kultúros nem mutatkozott. A hazafelé tartó vonat kupéjában Janka még sokáig magán érezte a szállodai szappan illatát. Remélte, hogy kitart hazáig.

Több hakni nem volt. Zsoli még a gázsit is elfelejtette odaadni.

Élet és Irodalom, 2019. november 22.